

Praca Św. Rafała (I)

Na czym polega praca
apostolska Opus Dei wśród
młodzieży?

23-10-2020

W 1932 roku, podczas rekolekcji, Święty Josemaría Escrivá otrzymał Boże natchnienie, aby wezwać po raz pierwszy patronów różnych dziedzin apostolskich, jakie składają się na Opus Dei: Archaniołów Świętego Michała, Świętego Gabriela i Świętego Rafała oraz Apostołów Świętego Piotra, Świętego Pawła i Świętego Jana. Pod patronatem

Świętego Rafała i Świętego Jana odbywa się praca lub dzieło Świętego Rafała. Nazwą tą określa się apostołstwo, które, nie tworząc żadnego stowarzyszenia ani grupy, prowadzą wierni Opus Dei wobec młodzieży[1].

Zadanie duszpasterskie, jakie Dzieło wypełnia w służbie Kościoła, można określić w skrócie jako nauczanie wielu ludzi, że wszystkie chwile i okoliczności życia można zamienić w okazję do miłowania Boga oraz radosnej i prostej służby duszom. Chociaż Opus Dei i jego dzieła apostołskie są otwarte na każdego człowieka, praca z młodzieżą, nadzieją Kościoła, zawsze będzie priorytetem[2]. Dlatego kiedy rozpoczyna się pracę apostołską w nowym miejscu, rozpoczyna się od dzieła Świętego Rafała i wszyscy wierni Prałatury, każdy na miarę swoich możliwości, współpracują

przy tym zadaniu, używając swojego czasu i inicjatywy.

Istotnym i bezpośrednim celem dzieła Świętego Rafała jest zapewnienie formacji chrześcijańskiej i osobistej zarówno studentom i uczniom szkół średnich, jak też młodzieży o różnych zawodach, pochodzącej z różnych grup społecznych. W praktyczny sposób, dostosowany do osobistych okoliczności każdego człowieka, dzieło to pomaga zagłębiać się w bogactwa wiary i w konsekwencje, jakie niesie ze sobą życie zgodne z Ewangelią i ze zobowiązaniami chrzcielnymi. Ostatecznie chodzi o sprzyjanie temu, żeby młodzi ludzie rozwijali swoje ludzkie i duchowe zdolności i oddawali je na służbę Bogu i bliźnim: o wychowanie wiernych synów Kościoła, przykładnych obywateli, wolnych chrześcijan, konsekwentnych w

swoim życiu zawodowym,
rodzinnym i społecznym.

„Podstawowym celem formacji
świeckich katolików jest coraz
pełniejsze odkrywanie przez nich
własnego powołania i coraz większa
gotowość do tego, by żyć nim w
wypełnianiu własnej misji [...].
Ponadto w życiu każdego świeckiego
są *momenty szczególnie ważne i
decydujące o rozpoznaniu wezwania
Bożego i podjęciu powierzonych przez
Boga misji. Do takich momentów
należą okres dorastania i lata
młodości*”[3]. Praca Świętego Rafała
ułatwia młodzieży osobiste spotkanie
z Jezusem Chrystusem, a w
konsekwencji odkrycie przez
każdego nowych życiowych
horyzontów i udzielenie odpowiedzi
na swoje powołanie w Kościele[4]. To
nadprzyrodzone zadanie formacji
jest naznaczone poszanowaniem
wolności charakterystycznym dla
ducha Opus Dei, i zamierza obudzić

w młodości ideał chrześcijańskiego zobowiązania przeżywanego w pełni. „Prawdziwe wychowanie powinno wzbudzać odwagę ostatecznych decyzji uważanych dzisiaj za więzy ograniczające naszą wolność, ale w rzeczywistości niezbędnych, aby wzrastać i osiągać coś wielkiego w życiu, zwłaszcza, aby miłość dojrzewała w całym swoim pięknie, a w związku z tym, aby nadać trwałość i znaczenie naszej wolności”[5].

Głęboka formacja duchowa i osobista, jaką otrzymuje wielu młodych ludzi — w wieku i o dojrzałości wystarczających, żeby dobrze wiedzieć, co robią — daje im warunki poznania, przygotowania się i odpowiedzi na ich chrześcijańskie powołanie z wolnością, radością i odpowiedzialnością. Logicznie rzecz biorąc, większość osób uczestniczących w środkach

formacyjnych Opus Dei, w przyszłości będzie ojcami rodzin. Wszystkich naucza się, jak podkreślał zawsze Święty Josemaría, że małżeństwo to autentyczne Boże powołanie, aby służyć Panu, poprzez usiłowanie uczynienia z rodziny chrześcijańskiego ogniska domowego, rozświeconego i radosnego. Jeżeli młodzież tego pragnie, w przyszłości może uczestniczyć w pracy Świętego Gabriela. Inni dostrzegają, że Bóg wzywa ich do Opus Dei, aby przeżywali dar celibatu apostolskiego, czyli wybór miłości, która prowadzi do oddania się Panu całym sercem. Dla nich praca Świętego Rafała zwykle jest zwyczajnym środkiem, aby przygotować się do otrzymania Bożego powołania do Opus Dei w charakterze numerariuszy lub przyłączonych. Dzięki łasce Bożej nie brakuje również młodych, których ukierunkowuje się do kapłaństwa

albo do życia zakonnego, jeżeli takie jest ich powołanie.

1. Ośrodki Świętego Rafała: atmosfera

Święty Josemaría Escrivá zarządził, aby w ośrodkach Świętego Rafała oprawić w ramki słowa Pana na temat nowego przykazania[6] jako przypomnienie atmosfery miłości, ludzkiego i nadprzyrodzonego braterstwa, które musi przewodzić całej realizowanej tutaj pracy. Klimat miłości, radości i zaufania, którym się oddycha — klimat rodziny chrześcijańskiej — przyczynia się do tego, żeby ci, którzy przychodzą do ośrodka, uważali ten dom za swój własny, uczyli się drobiazgów dotyczących służby bliźnim i współpracowali przy drobnych zadaniach materialnych.

Przy pomocy różnych środków formacyjnych naucza się młodzież,

że tak jak Jezus Chrystus, *perfectus Deus, perfectus homo* (prawdziwy Bóg i prawdziwy Człowiek), aby osiągnąć świętość, musi być bardzo ludzka. Bycie dobrymi dziećmi Bożymi wiąże się z byciem dobrymi uczniami, dobrymi pracownikami, dobrymi dziećmi, dobrymi braćmi, dobrymi przyjaciółmi. Przy pomocy praktycznych przykładów objaśnia się sposób ćwiczenia się w różnych cnotach chrześcijanina, co polega na utożsamianiu się z uczuciami, jakie miał Jezus Chrystus[7] — z duchem służby, hojności, uprzejmości w obcowaniu, radości, męstwa, umiarkowania, szczerości, i tak dalej. Szczególnie przypomina się często o ludzkiej i nadprzyrodzonej wartości nauki — która jest poważnym obowiązkiem[8] — i o tym, że trzeba praktykować sprawiedliwość i miłość w wypełnianiu swoich obowiązków. Równocześnie mówi się o odpowiedzialności za osiągnięcie solidnego wykształcenia

zawodowego, ze staraniem lepszej służby społeczeństwu. W wyniku ducha uświęcenia przez zwyczajną pracę w ośrodkach Świętego Rafała stwarza się atmosferę pracowitości i dobrego wykorzystywania czasu.

Razem z ludzkimi cnotami pomaga się odkrywać przyjaźń z Jezusem Chrystusem pośród codziennych zajęć i wzrastać w tej przyjaźni. W związku z tym pierwszy aspekt, którego się naucza, polega na tym, że życie chrześcijańskie wymaga solidnej formacji doktrynalnej, która rozpoczyna się od nauki (albo od powtórzenia) Katechizmu Kościoła Katolickiego. Również od początku objaśnia się, że „powołanie [...] chrześcijańskie jest z natury swojej również powołaniem do apostołstwa”[9]. W związku z tym autentyczny postęp w życiu duchowym, który można przedstawić jako rozwój cnoty miłości, objawia się w intensywnym

apostolstwie w stosunku do krewnych, przyjaciół i kolegów: w modlitwie za tych, którzy nas otaczają, interesowaniu się ich sytuacją chrześcijańską i ludzką i próbie przybliżania ich do Boga przy zachowaniu największej delikatności. Ostatecznie wszystkim przekazuje się głębokie poczucie chrześcijańskiej miłości, żeby w naturalny sposób wzrastało w nich skuteczne pragnienie czynienia apostolstwa. *„Żyj po prostu swoim zwyczajnym życiem, pracuj tam, gdzie pracujesz, starając się wypełnić obowiązki związane ze swoim stanem, rozwijaj się, czynь postępy każdego dnia. Bądź lojalny, wyrozumiały dla innych i wymagający wobec samego siebie. Bądź umartwiony i radosny. Na tym ma polegać twoje apostolstwo. I, chociaż z powodu swojej nędzy nie będziesz wiedział, dlaczego tak się dzieje, ludzie, którzy cię otaczają, będą do ciebie przychodzić i szukać rozmowy*

z tobą, naturalnej, prostej rozmowy — po pracy, w rodzinnym kręgu, w autobusie, podczas spaceru, wszędzie. Będziecie rozmawiać o niepokoju, który tkwi w duszy wszystkich ludzi, chociaż czasami niektórzy nie chcą zdać sobie z tego sprawy. Zrozumieją go lepiej, kiedy zaczną prawdziwie szukać Boga”[10].

2. Kierownictwo duchowe

Kierownictwo duchowe pojawia się w życiu Kościoła jako tradycyjny środek, aby towarzyszyć chrześcijaninowi i ułatwiać mu orientację[11]. „Znacie obowiązki chrześcijańskie na tyle, by pójść pewnie i bezpiecznie drogą prowadzącą do świętości; jesteście również uprzedzeni o niemal wszystkich trudnościach, gdyż ujawniają się one już na samym początku drogi. Teraz nalegam, abyście pozwolili sobie pomóc, dali się prowadzić duchowemu

przewodnikowi, któremu powierzycie swoje pragnienie świętości i codzienne problemy, które dotyczą życia wewnętrznego, porażki, których doświadczacie i swoje zwycięstwa”[12].

W Opus Dei istnieje obfite doświadczenie skuteczności kierownictwa duchowego, jakie zapewniają kapłani i świeccy. Stanowi ono wielkie zadanie ludzkiego i duchowego wsparcia, żeby wiele osób z pomocą łaski znajdowało Chrystusa w hojnym ćwiczeniu swojej osobistej wolności i odpowiedzialności. Zwykle zapewnia się je w ośrodkach Świętego Rafała, ale może ono mieć miejsce również w kościele, w kapelani uniwersytetu, w szkole zorganizowanej przez przyjaciół lub wiernych Prałatury, i tak dalej. Naturalnie objaśniając korzyści płynące z kierownictwa duchowego, szanuje się wolność sumień. Ofiaruje się taką pomoc, skuteczną dla życia wewnętrznego,

tym, którzy pragną tego w sposób wolny, nikomu jej nie narzucając. W miejscach, gdzie mało znana jest wielka wartość kierownictwa duchowego, objaśnia się ją w odpowiedni sposób, nadając mu, jeśli trzeba, inną nazwę, żeby zrozumiano jego znaczenie i użyteczność.

„Zadania kierownictwa duchowego należy tak orientować, aby nie ulec fabrykowaniu istot, którym brak własnego sądu i które ograniczają się do wykonywania praktycznie tego, co mówi im inny; wręcz odwrotnie, kierownictwo duchowe winno zmierzać do kształcenia osób o wyrobionym sądzie. Właściwe kryterium zakłada dojrzałość, siłę przekonań, dostateczną znajomość doktryny, subtelność ducha, wykształcenie woli”[13]. Ludzie, którzy szukają duchowego towarzystwa, otrzymują zachętę do chrześcijańskiego życia. Pobudza się ich do osiągnięcia głębokiej

pobożności, opartej na duchu Bożego synostwa, nastawionego na poznanie i miłowanie Jezusa Chrystusa, a razem z Nim i w Nim Ojca i Ducha Świętego. Zachęca się do kultywowania ufego uciekania się do Najświętszej Maryi Panny, do miłości do Kościoła, do czci i umiłowania Papieża i biskupów. Ukierunkowuje się na przyjmowanie sakramentów oraz na rozpoczynanie i podejmowanie na nowo swej walki z radością, pokorą i ufnością w łasce.

Szczególnie mówi się o uświęcaniu życia codziennego, o tym, jak zamienić pracę w modlitwę i wypełniać w duchu chrześcijańskim obowiązki sprawiedliwości i miłości, zwłaszcza wobec najbardziej potrzebujących. Rozmawia się o wszystkim, co może sprzyjać czystości serca, świętej czystości, przygotowaniu do osiągnięcia bliskości z Jezusem[14]. W ten sposób umacnia się również własną

osobowość. Pobudza się do naśladowania wierności Chrystusa Ojcu, w spójny sposób, przy pozostawaniu zawsze *tą samą osobą* w domu, w pracy, wśród przyjaciół, podczas rozrywki i odpoczynku, bez upodabniania się do środowiska. Młodzi otrzymują wsparcie, aby jednoczyć się z Krzyżem Pańskim, zwłaszcza w drobiazgach dotyczących służby i dbałości o rzeczy — małe i wielkie — które uprzyjemniają obcowanie z innymi. Jednym słowem pomaga się żyć w sposób konsekwentny i spójny z wiarą, gdyż taka jest droga osiągnięcia szczęścia na ziemi, a potem w Niebie.

3. Przyjaźń ludzka i nadprzyrodzona

„Najważniejszym apostołatem, który jako chrześcijanie winniśmy prowadzić w świecie, najlepszym świadectwem wiary jest

współdziałanie, aby wewnątrz Kościoła oddychało się klimatem autentycznej miłości”[15]. Tę miłość, która przesyca całą formację, jaką zapewnia się w ośrodkach Świętego Rafała, przeżywa się za pośrednictwem przyjaźni ludzkiej i nadprzyrodzonej. „Aby ten świat szedł nurtem chrześcijańskim - jedynym, którym iść warto - winniśmy żyć w lojalnej przyjaźni z ludźmi, która wyrasta z uprzedniej lojalnej przyjaźni z Bogiem”[16].

Jak robił zawsze Święty Josemaría Escrivá, trzeba nauczyć się słuchać, rozumieć, przebaczać i zachęcać przykładem i wymaganiem pełnym miłości i cierpliwości. Formacja nie ogranicza się do wygłaszania nauk. Udzielanie i pobieranie nauk łączą się z wysiłkiem wzajemnej służby z radością. Nadprzyrodzone i ludzkie staranie o duchową poprawę ludzi młodych prowadzi do zajmowania się nimi z gorliwością i delikatnością,

żeby pogłębiali stopniowo obcowanie z Jezusem Chrystusem. Z łaską Bożą i dzięki głębokiej i szczerzej przyjaźni młodzi, którzy uczestniczą w środkach formacyjnych Opus Dei, stopniowo zbliżają się do Pana i зараżają się ogniem Jego miłości.

Przyjaźń poza środkami nadprzyrodzonymi wymaga czasu i hojności. *„Kiedy ci mówię o „apostolstwie przez przyjaźń”, chodzi mi o przyjaźń „osobistą”, z poświęceniem, szczerą: ty na ty, od serca do serca”*[17]. Zakłada ona otwartość umysłu i serca, a także *„serdeczny wysiłek, żeby zrozumieć przekonania naszych przyjaciół, nawet gdybyśmy nie potrafili ich podzielić ani też ich przyjaść”*[18]. Logicznie rzecz biorąc, apostolstwo może prowadzić do zapraszania na spotkania formacyjne, ale jest to tylko przejaw czegoś o wiele głębszego i istotniejszego niż fakt udziału w określonych zajęciach.

Święty Josemaría mówił, że trzeba poświęcić każdej duszy czas, jakiego potrzebuje, i podawał jako przykład cierpliwość średniowiecznych mnichów konieczną, aby ozdabiać kodeks ilustracjami — strona po stronie. Ułatwia się postęp, towarzysząc każdemu bez szorstkości, ze zrozumieniem, bez przymusu, dostrzegając zawsze najpierw to, co pozytywne, u każdego człowieka. A kiedy ktoś nie odpowiada albo wydaje się nawet, że się cofa, niezbędną rzeczą jest mieć jeszcze więcej cierpliwości, pomagać mu modlitwą i osobistym obcowaniem. W ten sposób ukazuje się również prawość intencji szczerzej przyjaźni.

M. Díez

Październik 2010

Bibliografia podstawowa

Katechizm Kościoła Katolickiego,
1435, 2695

Jan Paweł II, Adhortacja apostolska
Christifideles laici, 30-XII-1988, 57-64

Św. Josemaría Escrivá, *Droga*, 56-80;
360-386; 902-928

Św. Josemaría Escrivá, *Bruzda*,
727-768

Andrés Vázquez de Prada, *Założyciel*
Opus Dei, tom I: *Panie, żebym*
przejrzał, Wydawnictwo „M”-
Księgarnia Św. Jacka, Kraków-
Katowice 2002

© ISSRA, 2010

[1] Odwołanie do Świętego Rafała ma swoje korzenie w Piśmie Świętym, które opowiada, jak starzec Tobiasz prosi Archanioła Rafała, żeby zajął

się jego synem Tobiaszem, aby „iść razem z nim i poprowadzić go” (Tb 5,10) podczas długiej podróży, w której młodzieniec pozna zamysły Boga w stosunku do jego życia.

[2] Cfr. II Sobór Watykański, deklaracja *Gravissimum Educationis*, 2.

[3] Jan Paweł II, adhortacja apostolska *Christifideles laici*, 58.

[4] „U początku bycia chrześcijaninem nie ma decyzji etycznej czy jakiejś wielkiej idei, jest natomiast spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, która nadaje życiu nową perspektywę, a tym samym decydujące ukierunkowanie” (Benedykt XVI, encyklika *Deus caritas est*, 1).

[5] Benedykt XVI, *Przemówienie do uczestników IV Krajowego Kongresu Kościelnego, we Włoszech, Werona, 19-X-2006*.

[6] *Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, ut et vos diligatis invicem. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem:* „Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie. Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13, 34-35).

[7] Cfr. Flp 2, 5 nn.

[8] Cfr. Św. Josemaría Escrivá, *Droga*, 334.

[9] II Sobór Watykański, dekret *Apostolicam Actuositatem*, 2; cfr. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, 863.

[10] Św. Josemaría Escrivá, *Przyjaciele Boga*, 273.

[11] Na przykład, cfr. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, 1435, 2695.

[12] Św. Josemaría Escrivá, *Przyjaciele Boga*, 15; cfr. *Droga*, 59, 60, 62, 63.

[13] Św. Josemaría Escrivá, *Rozmowy z prałatem Escrivá*, 93.

[14] Cfr. Mt 5, 8; *Katechizm Kościoła Katolickiego*, 2336.

[15] Św. Josemaría Escrivá, *Przyjaciele Boga*, 226.

[16] Św. Josemaría Escrivá, *Kuźnia*, 943.

[17] Św. Josemaría Escrivá, *Bruzda*, 191.

[18] Św. Josemaría Escrivá, *Bruzda*, 746.

.....

pdf | dokument generowany
automatycznie z [https://
dev.opusdei.org/pl-pl/article/praca-sw-
rafala-i/](https://dev.opusdei.org/pl-pl/article/praca-sw-
rafala-i/) (08-08-2025)